Irodalom dolgozat
(Arany)

1. **<u>Élete és munkássága</u>**
    - 1817-ben született Nagyszalontán
    - Debreceni Református Kollégiumban tanult
    - Feleségül vette Ercsey Júliát
    - Lírában és epikában teljesedik ki
2. **<u>Korszakai</u>**
    a. **Pályakezdés évei (1845-49)**
        - 1845: Elveszett alkotmány
        - 1846-ban megnyeri a Kisfaludy társaság pályázatát a Toldival
        - 1847-ben megírja a Toldi 3. részét: Toldi estéje

    b. **Nagykőrösi évek (1850-60)**
        - 50-es évek:
            - Elkeseredés, kiábrándulás, elnémulás
        - Nagykőrösi balladák
            - Kevert műfaj jelenik meg: tragédia dalban elmesélve (líra + epika)
            - Népies balladák: A méh románca, Szőke Panni
            - Történelmi balladák: Walesi bárdok, Szondi két apródja
            - Lélektani balladák: Ágnes asszony

    c. **Irodalomszervező korszak (1860-75)**
        - Pestre költözik
        - MTA tagja lesz
        - Kisfaludy társaság igazgatója lesz

    d. **Kései költészet / Őszikék korszak (1877-82)**
        - Margit szigeten ír
        - Lélektani és öregkori balladák: Tetemre hívás, Vörös Rébék, Híd avatás, Tenger-hántás
        - 1879-ben megírja a Toldi 2. részét: Toldi szerelme

3. **<u>Művei</u>**

	Letészem a lantot	**Kertben**	**Epilógus**
Műfaj	elégia, elégiko-óda	elégia	Létösszegző vers, leltárvers
Téma	Elkeseredett hangulat, beletörődik a múlt visszahoszhatatlanságába	Emberi közömbösség, önzőség. Melankólikus hangulatú	Visszatekint az életére.
Szerkezet	7db, 8 soros versszak refrénnel 1. vsz.: jelen 2. vsz.: múlt 3. vsz.: jelen	7db, 8 soros versszak	3 részre osztható 1. rész értékek “Gyalog jártam” = nem lett gazdag “meg nem irigyeltem” = megelégedés “egy kis virág” = boldogság 2. rész cím = szakmai elismerés hírnév -> hiúság, kevélység, irigység VÁDJA 3. rész 4. Meg nem valósult tervek vágya Otthon Független nyugalom Család Vidám öregség
Cím jelentése	-	Toposz: a kert az édenkert, idill harmónia	Epilógus: utószó, végszó, zárszó
Egyéb	Romantikus jellemzők: - Érték és időszembesítés - Ellentét	-	-

	A méh románca	Ágnes asszony	A honvéd özvegye
Műfaj	Kevert	Ballada (kevert, tragédia dalban elmesélve)	Ballada
Téma	Élet, szerelem	Ágnes asszony és szeretője megölik Ágnes férjét. Ebbe Ágnes beleőrül.	Intertext: Szeptember végén Egy honvéd özvegye újra házasodik
Szerkezet	10 db., 8 soros versszak	26 db., 5 soros versszak	20db., 8 soros versszak
Cím jelentése	-	Névcím	Honvéd = Petőfi Ara / özvegy = Szendrey Júlia
Egyéb	Lírai vonás: érzelmet fejez ki Epikus vonás: cselekmény, hely idő Népies stílusú	A bíróság csak a szeretőt ítéli börtönre, mert úgy gondolják Ágnes már nem emberi büntetést kapott azzal, hogy megőrült.	-

	Tetemre hívás	Vörös Rébék	Szondi két apródja
Műfaj	Lélektani ballada	Lélektani ballada	Történelmi ballada
Téma	Szerelem Kund Abigél megőrül a bűntudattól.	Vörös Rébék egy kerítőnő, aki később varjúként jelenik meg a műben.	2 apród énekel Szondi sírja fölött
Szerkezet	16 db., 5 soros versszak	12 db., 7 soros versszak	19 db., 4 soros versszak
Cím jelentése	-	Névcím	-

Egyéb	Népi hiedelem az alapja, hogy ha a gyilkost látja a holttest, elkezd vérezni. Jelen esetben nem Kund Abigél volt a gyilkos, de ő volt a felbujtó.	Vörös Rébék valószínűleg boszorkány.
		
		Áldozatok:kasznár, Dani, Rebi néni.
			Romantikus jegyek:
			- Érték és időszembesítés
			  - Múlt <-> Jelen
			- Ellentét
			  - Magyar <-> Török
			- Téma a hazafiasság
			
			Elbeszélői nézőpontok:
			- Apródok: a múlt harca
			- Márton: jelen és jövő
			- Narrátor: alaphelyzet és körülmények

	Mindvégig	Toldi estéje
Műfaj	Ars poetica: lant, dal, hallgató	Elbeszélő költemény (kevert műfaj, romantikus jellemzők)
Téma	Öregség, elmúlás tényének feldolgozása	Toldi régi értékrendje (erő becsület, harc, haz) szemben áll Lajos királyéval aki sokkal nyitottabb a változásokra (ész) Helyszínek: Nagyfalu -> Buda -> Nagyfalu
Szerkezet	7 db., 6 soros versszak	6 db ének - versszakokra osztott, rímes
Cím jelentése	Végsőkig, mindig örökké: írni, megelégedni, pozitívnak maradni, kitartani	Napszaktoposz: este = öreg
Egyéb	1877: őszikék korszakban keletkezett Rímképlete: AABCCB = páros + ölelkező	1847-ben keletkezett a Toldi megírása után 1 évvel Forrásul használta Ilosvai Selymes Péter Toldi című művét